

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365
4100 AJ Culemborg
tel: 0345-512710
fax: 0345-519849
www.buwa.nl

Gemeente Uden
Stedelijke ontwikkeling
T.a.v. de heer J. Heijmans
Postbus 83
5400 AB Uden

datum: 4 oktober 2010
uw kenmerk: e-mail d.d. 26 juli 2010
ons kenmerk: 10-494/10.07510/LieAn
auteur: L.S.A. Anema
projectleider: D. Emond

Resultaten Flora- en faunawetonderzoek Hoenderbos IV.

Inleiding

De gemeente Uden is voornemens om een nieuwbouwwijk te ontwikkelen binnen het plangebied van Uden-Zuid. Bij het uitvoeren van de beoogde werkzaamheden zal rekening gehouden moeten worden met het huidige voorkomen van soorten planten en dieren die beschermd zijn krachtens de Flora- en faunawet.

De locatie Hoenderbos IV ligt ten westen van de wijk Velmolen en ten zuiden van Hoenderbos III in Uden. Het plangebied vormt een driehoek, waarbij de oostelijke begrenzing wordt gevormd door de bebouwing van Velmolen en de westelijke begrenzing door de Ruitersweg, de weg naar Erp. De zuidelijke begrenzing loopt gelijk aan het aldaar aanwezige fietspad en wordt gevormd door de aanwezige waterloop (zie figuur 1).

Foto links: zuidoost kant van het plangebied met ruig grasland

Foto rechts: fietspad aan de zuidkant van het plangebied.

Het huidige gebruik van het plangebied is voor het overgrote deel agrarisch. Op dit moment (september 2010) zijn het maïsakkers. In de zuidoostkant van het plangebied ligt een stuk ruig grasland, brandnetel, boerenwormkruid, akkerdistel, zwarte toorts, berenklauw, ridderzuring en melganzenvoet zijn de meest voorkomende plantensoorten. Tevens staat er verspreid wat opslag van wilgen.

Figuur 1 Plangebied Hoenderbos IV

In de zuidwesthoek van het plangebied staat een opslagschuur welke is opgetrokken uit baksteen met een golfplatendak. Ten zuiden van het plangebied ligt een langzaam stromende sloot die weinig water bevat en waarschijnlijk een deel van het jaar droog staat.

Methodiek

Het plangebied is op 30 juli 2010 bezocht¹. Tijdens het terreinbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, nesten, hollen, uitwerpselen, haren, etc., zie veldformulier in bijlage). Op basis van terreinkenmerken en *expert judgement* is beoordeeld of het terrein geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

Aanvullend op het terreinbezoek heeft beperkt bronnenonderzoek plaatsgevonden. Voor een actueel overzicht van beschikbare informatie over beschermde soorten die in de regio voorkomen zijn online beschikbare bronnen geraadpleegd, waaronder de NDFF (telmee.nl, waarneming.nl). Daarnaast is, voor zover nodig, gebruik gemaakt van achtergrond documentatie (zie literatuurlijst).

¹ Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet. In de Flora- en faunawet worden drie beschermingsregimes onderscheiden. Voor soorten uit Tabel 1 geldt vrijstelling van verbodsbepalingen bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. In voorkomende gevallen hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Voor soorten van Tabel 2 en 3 en (broed)vogels geldt geen vrijstelling en kan aanvraag van een ontheffing aan de orde zijn bij overtreding van verbodsbepalingen. In de lopende tekst is per beschermde soort aangegeven in welke categorie deze is opgenomen.

Resultaten

Flora

In het plangebied zijn geen beschermde soorten planten aangetroffen.

Ongewervelden

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten aangetroffen noch is hiervoor geschikt habitat aanwezig. Wel is de bandheidelibel meerdere malen aangetroffen; een soort van de Rode lijst. Zowel mannelijke als vrouwelijke exemplaren. Aangetroffen exemplaren bevonden zich voornamelijk boven het ruige grasland. De smalle watergang aan de zuidkant van het plangebied kan een mogelijk voortplantingshabitat zijn. Een grote populatie van deze soort is aanwezig bij de Leijgraaf (Van de Haterd, & Achterkamp, 2009).

Tijdens het veldbezoek zijn verder algemene soorten dagvlinders waargenomen zoals dagpauwoog, icarusblauwtje, oranje zandoogje, atalanta, kleine vuurvlieder en bont zandoogje.

Vissen

In de sloot aan de zuidkant stond weinig water, tevens was deze net geschoond. Vissen zijn hier niet in aangetroffen. Beschermde soorten kunnen worden uitgesloten.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen. Op basis van terreinkenmerken kan in beperkte mate gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker of kleine watersalamander in het plangebied voorkomen (allen Tabel 1 van de Flora- en faunawet). Strikt beschermde soorten kunnen op basis van terreinkenmerken en verspreidingsgegevens worden uitgesloten.

Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten reptielen waargenomen. Op basis van terreinkenmerken en verspreidingsgegevens kan het voorkomen van reptielen in het plangebied worden uitgesloten.

Vogels (met jaarrond beschermde nestplaats²)

Vogels met een jaarrond beschermde nestplaats als buizerd, kerkuil en huismus zijn niet aangetroffen binnen het plangebied. De schuur is niet toegankelijk voor uilen, wel zijn uitwerpselen en nesten van waarschijnlijk spreeuw aangetroffen. Daarnaast zijn algemene (struweel)vogels in het plangebied waargenomen zoals putter, grasmus en braamsluiper, die hier mogelijk tot broeden komen.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn meerdere hazen en spitsmuizen (geluid; huisspitsmuis of gewone bosspitsmuis) waargenomen. Daarnaast kan het voorkomen van algemene soorten als mol, egel, konijn en veldmuis niet worden uitgesloten. Het betreft allen soorten van Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Op basis van terreinkenmerken kan het voorkomen van strikt beschermde soorten worden uitgesloten.

Vleermuizen

Tijdens het veldbezoek is de schuur gecontroleerd op potenties voor vleermuizen. Hierbij zijn geen mestsporen aangetroffen. Er is geen spouwmuur aanwezig. Het dakprofiel is wel toegankelijk (o.a. via het boeiboord) waardoor verblijfplaatsen (kraam-, paarverblijf) van

² Het ministerie van LNV beschouwt de nesten van tenminste de volgende soorten als jaarrond beschermde nestplaatsen: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief, zwarte wouw (toelichting ontheffingsformulier, augustus 2009).

gebouwbewonende soorten (gewone dwergvleermuis) niet met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Een winterverblijfplaats lijkt uitgesloten.

De bomenrij langs het fietspad zou kunnen functioneren als vliegroute naar achtergelegen weilanden en het stuk ruig grasland als foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Alle soorten vleermuizen staan in Tabel 3 van de Flora- en faunawet.

Effecten

Grondgebonden zoogdieren, amfibieën en broedvogels

Het plangebied heeft betekenis als (onderdeel van het) leefgebied van één of meerdere soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën van Tabel 1 van de Flora- en Faunawet en diverse algemeen voorkomende vogelsoorten waarvoor binnen het plangebied geschikt broedbiotoop aanwezig is. Ten aanzien van de grondgebonden zoogdieren en amfibieën geldt een vrijstelling voor het overtreden van verbodsbepalingen. Voor broedvogels geldt dat verstoring van broedgevallen niet is toegestaan en voorkomen dient te worden.

Ongewervelden

De geplande werkzaamheden kunnen leiden tot verlies van (een deel van het) leefgebied van de bandheidelibel. De bandheidelibel is niet beschermd maar verdient wel speciale aandacht gezien zijn bedreigde status. Aangezien er een grote populatie en geschikt habitat aanwezig is in de nabije omgeving heeft de ingreep geen negatieve effect op de gunstige staat van instandhouding van deze populatie.

Vleermuizen

De schuur aan de zuidwest kant van het plangebied biedt potenties als verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis. Ten tijden van het schrijven van deze notitie was nog niet duidelijk in hoeverre de schuur in de toekomst behouden blijft. Bij sloop van de schuur kunnen effecten niet worden uitgesloten.

De bomenrijen vormen een potentieel geschikt foerageergebied en/of vliegroute van vleermuizen. Omdat de bomenrijen buiten het plangebied vallen en in de omgeving alternatieve lijnvormige elementen aanwezig zijn zal de ingreep geen wezenlijke invloed hebben op de vliegroutes of foerageergebied. Omdat de werkzaamheden overdag uitgevoerd worden is een verstrend effect op foeragerende vleermuizen uit te sluiten.

Conclusie

Binnen het plangebied kunnen diverse soorten vleermuizen verwacht worden. Effecten op deze strikt beschermde soorten (Tabel 3) zijn op basis van de te verwachten werkzaamheden in principe niet aan de orde. Indien de schuur gesloopt gaat worden wordt aanbevolen hier aanvullend onderzoek naar vleermuizen uit te voeren. Blijft de schuur staan dan is dit vanzelfsprekend niet aan de orde.

Daarnaast kunnen één of meerdere soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren in het plangebied aangetroffen worden. Voor deze soorten geldt een vrijstelling en is het aanvragen van een ontheffing niet aan de orde.

De gunstige staat van instandhouding komt voor geen van de genoemde soorten in het geding.

Aanbevelingen

Er dient rekening gehouden te worden met broedende vogels. Aanbevolen wordt om de werkzaamheden voor het bouwrijp maken buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen loopt doorgaans vanaf half maart tot en met augustus. Indien de werkzaamheden binnen dit seizoen zijn gepland kunnen deze worden uitgevoerd indien is vastgesteld dat er met de werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord. Dit kan door voorafgaande aan de uitvoering van de werkzaamheden een broedvogelcontrole uit te voeren.

Het uitvoeren van aanvullend vleermuizenonderzoek dient uitgevoerd te worden conform het landelijke vleermuizenprotocol. Dit betekent meerdere veldbezoeken verdeeld over de periode mei – september.

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met Dimitri Emond

Akkoord voor uitgave:

Ir. E.J.F. de Boer
Teamleider Natuur & Landschap

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Gemeente Uden

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig BRL 9990:2001 / ISO 9001:2001.

Bijlage

Veldformulier Quick Scan		 Bureau Waardenburg bv Adviseurs voor ecologie & milieu Postbus 386, 5190 AP Culemborg Telefoon (0445) - 512710, Fax (0445) - 519840 e-mail: veld@bureau.nl website: www.bureau.nl		Projectnr: 10-494		Naam plangebied: Hoenderbos	
Het gehele terrein vlakdekkend doorlopen? Ja		Datum: 30-07-2010		Medewerker: L.Anema			
Foto's gemaakt? Ja		Begintijd:		Eindtijd:			
Gebruikte instrumenten/werktuigen:							
Gesproken met (omwonende/beheerder):							
Beschrijving plangebied		ja	nee	deels	nvt	opmerkingen	
beschrijving relatie plangebied met omgeving gemaakt?		X					
beschrijving openheid terrein, verstoring gemaakt? mogelijkheden weidevogels, watervogels, wintervogels?		X					
beschrijving verschillende vegetaties gemaakt? samenstelling, structuur, voedselrijkdom		X					
beschrijving vleermuislandschapselementen gemaakt? aanwezigheid (doorlopende) lanen, vaarten, dijken, bosschages		X					
beschrijving bos gemaakt? ouderdom, soorten, structuur mogelijkheden holbewoners		X					
beschrijving watertype gemaakt? sloot, ven, breedte, kwel, bodemtype tijdelijkheid enz.				X			
beschrijving schuurtjes/gebouwtjes gemaakt? ouderdom, opbouw, tbv soorten mogelijkheden dierlijke bewoning				X			
Land- en watervegetatie							
controle beschermde planten let ook op (onbeschermde) Rode lijstsoorten		X					
controle waardplanten van beschermde vlinders, libellen, kevers		X					
Wateren							
controle zoetwatermosselen (bittervoorn broedkamers)					X		
controle ei(sno)eren van salamanders, kikkers, padden, vissen					X		
bemonstering amfibieën, vissen, waterkevers, libellenlarven met schepnet			X				
bemonstering platte schijfhoren waterplanten uit sloten meenemen					X		
Gebouwen, erven, verharding							
controle uilen, marters, zwaluwen geschiktheid, nesten, mest enz.		X					
controle vleermuizen invliegopeningen, verblijfplaatsen, mest, aanwezigheid		X					
controle daken op broedende meeuwen, sterns, steltlopers , eventueel navragen bij lokale groepen.					X		
controle plaatmateriaal, tegels, boomstammen omkeren voor amfibieën, reptielen en zoogdieren		X					
controle muurplanten					X		

Sporen e.d.					
controle	holen en legers	X			
in grond, oever of onder waterlijn					
controle	nesten	X			
vogel, dwerg/hazelmuis eekhoorn, mierenhopen, broeihopen					
controle	boomholten			X	
vleermuizen, marters, uilen, andere holenbroeders					
controle	pootafdrukken, krabsporen	X			
haren, veren, dode dieren					
controle	uitwerpselen, braakballen	X			
prooiresten, knaagsporen aan planten					
controle	huidjes	X			
libellen, hagedissen, slangen					
controle	huisjes				X
wijngaardslak					
bemonstering	strooisel				X
korfslakken (nb: zelden van toepassing)					
Opmerkingen (bijv. in kader gebruikte ontheffing FFW)					
(o.a. materiaal uit veld meegenomen voor determinatie?)					

Literatuur:

Van de Haterd & Achterkamp, 2009, Monitoring van oevers en natuurontwikkelingsprojecten 2008, Waterschap Aa en Maas, rapportnr: 09-065a